Bijdragen en mededelingen van de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren

„VERBORGEN GEBREK" IN BOMEN?

In de Nederlandse Jurisprudentie van 17 december 1960 nr. 638 is gepubliceerd een vonnis van de Rechtbank te 's-Hertogenbosch, dat betrekking heeft op de verkoop van hout op stam, waarbij aan de bomen een verborgen gebrek kleefde. Het betrof een verkoop van populieren door een gemeente aan een klompenmakerij. De koper, die als eiseres optrad, vorderde van de gemeente, gedaagde, restitutie van de koopprijs, omdat de bomen tengevolge van het verborgen gebrek niet bruikbaar waren.

In deze zaak werd op 16 januari 1959 een interlocutoir vonnis gewezen, waaraan wij het volgende ontlenen:

„dat als erkend tussen pp. vaststaat, dat eiseres in 1957 van ged. heeft gekocht bij inschrijving 263 canadabomen op stam, staande in twee partijen van resp. 89 en 174 stuks in de gemeente Bergeijk, voor de prijs van *f* 15.375, welk bedrag door eiseres aan ged. is betaald;

dat eiseres tegen ged. primair instelt een vordering tot restitutie van opgemelde koopprijs met nevenvordering op grond dat de litigieuze bomen ten tijde van de verkoop behept waren met een verborgen gebrek, terwijl eiseres subs. vernietiging van de koopovereenkomst met betrekking tot deze bomen vordert op grond van dwaling, vorderende eiseres meer subs. ontbinding van opgemelde koopovereenkomst met schadevergoeding op grond van door ged. gepleegde wanprestatie;

dat eiseres met betrekking tot hare primaire vordering stelt dat het aan de litigieuze bomen klevende verborgen gebrek bestaat in ringlosheid, trekhout of enige andere afwijking of ziekte, die oorzaak is dat het hout bij de verwerking, waartoe het bestemd is, uiteenvalt of scheurt, stellende eiseres voorts dat ringlosheid hierin bestaat, dat een van de jaarringen rond de kern loszit, hetgeen veroorzaakt, dat het hout bij bewerking in de lengterichting uiteenvalt, zodat het materiaal volkomen onbruikbaar wordt en praktisch gesproken teniet gaat."

Door de gemeente werd op verschillende gronden verweer gevoerd tegen de vordering. Een gedeelte van dit verweer, dat hoofdzakelijk van feitelijke aard was, werd door de Rechtbank verworpen.

Door de gemeente werd echter ook het verweer gevoerd, dat er een gebruik, althans bestendig gebruikelijk beding bestaat, dat de koper het nadelige gevolg draagt van verborgen gebreken bij verkoop op stam. Ten aanzien van dit verweer werd het volgende overwogen:

„dat ged. echter aanvoert, dat eiseresses vordering niet voor toewijzing vatbaar is, omdat er een gebruik althans bestendig gebruikelijk beding

bestaat, dat de koper het mogelijk nadelig gevolg draagt van gebreken of afwijkingen, die op stam en bij wege van openbare inschrijving verkochte bomen mochten blijken aan te kleven;

dat eiseres het door ged. gestelde gebruik of gebruikelijke beding betwist, voerende zij voorts in dit verband aan, dat het bepaalde in art. 1542 B.W. inhoudende dat de verkoper voor de verborgen gebreken moet instaan, al ware hij daarvan ook zelf onkundig geweest, tenzij hij in dat geval bedongen had, dat hij tot geen vrijwaring hoegenaamd gehouden zal zijn een bepaling is van dwingend recht, die door een eventueel afwijkend gebruik niet ter zijde kan worden gesteld, stellende eiseres verder nog dat een „gebruik" niet derogeert aan een bepaling van regelend recht;

dat dienaangaande primo tussen pp. vaststaat dat ged. in verband met de onderhavige verkoop geen uitsluiting van vrijwaringsplicht heeft bedongen, staande verder vast dat een gebruik of gebruikelijk beding niet derogeert aan een wettelijke bepaling van dwingend recht, derhalve aan een bepaling die van openbare orde is;

voorts, dat naar het oordeel der Rb. het bepaalde in art. 1542 B.W. niet van openbare orde is, omdat de omstandigheid, dat bedoeld artikel een bepaling bevat, dat van het instaan voor verborgen gebreken door de verkoper kan worden afgeweken een duidelijke aanwijzing oplevert dat i.c. niet sprake is van een bepaling van openbare orde;

dat de Rb. voorts de vraag of het door ged. gestelde gebruik, althans gebruikelijk beding, indien dit blijkt te bestaan, i.c. derogeert aan een bepaling van regelend recht, derhalve aan het bepaalde in art. 1542 B.W. bevestigend beantwoord op grond van de omstandigheid, dat het in dat geval niet redelijk is om de wet, dus het bepaalde in art. 1542 B.W. te laten praevaleren boven het gebruik of gebruikelijk beding omdat aannemelijk is, dat kopers van hout op stam zich aan dit gebruik althans gebruikelijk beding houden, terwijl de verkopers hierop rekenen;

dat mitsdien de Rb. ged. conform haar aanbod in de gelegenheid zal stellen tot het bewijs van het door haar gestelde gebruik althans gebruigelijk beding, een en ander zoals in het dictum hieronder nader zal worden bepaald aangezien uit de producties zonder meer dit bewijs niet te putten valt."

In verband hiermede werd aan gedaagde opgedragen te bewijzen:

„dat een gebruik althans bestendig gebruikelijk beding bestaat, dat een koper het mogelijk nadelig gevolg draagt van gebreken of afwijkingen, die op stam verkochte bomen mochten blijken aan te kleven."

Bij eindvonnis van 6 mei 1960 heeft de Rechtbank geoordeeld, dat gedaagde geslaagd was in het te leveren bewijs en de vordering van de houtkoper ontzegd.